

MILANO. 36 grader. Trafiken flyter på bra i de annars så övertrafikerade ringlederna. Kanske för att det är en vanlig tisdag, strax efter lunch. Gps:en är inställd på LARGO ISARCO 2 som ligger strax utanför PORTA ROMANA i Milanos sydöstra del. När vi närmar oss det gamla industriområdet och ett guldfärgat torn syns över muren, är min förväntan och min otålighet så stor att jag hoppar i sätet och klappar händerna.

MAMMA MIA, VAD BRA! AV JOHANNA UDDÉN

Det är inga problem att få en parkeringsplats så här långt utanför stadskärnan. När vi kliver ut ur bilen kommer den extrema värmen som en chock. Men vad gör det? Vi är ju äntligen framme vid Fondazione Prada. Det är Milanos nyaste konsthall som omskrivits både för sin arkitektur och för sina utställningar. Fondazione Prada är omgärdad av en mur och där innanför samsas gamla industribyggander med sprillans ny arkitektur som vi är mycket spända på. Vid den stora entrégrunden står två uniformerade vakter. Men vad nu? De vill inte släppa in oss! ”Signora, tyvärr, det är stängt på tisdagar.”

Vilken kalldusch! Jag hade ju kollat på den förhandsinformation som kommer upp på nätet och där stod det ”öppet idag”. Och vilken konsthall har stängt på tisdagar? Måndagar, ja, men tisdagar?! Nåja, det är bara att bita i det sura äpplet och vi bestämmer oss för att planera in en dag i Milano på hemvägen i stället.

Drygt två veckor senare rullar vi in i Milano igen. Italienarna ligger i startgroparna för sin semester och ringleden är mer trafikerad. Mina förväntningar inför mötet med Fondazione Prada är lika stora den här gången. Vakterna vid grinden är vänliga och visar vägen mot receptionen. Det är stiltigt här. Markbeläggningen fram till entrébyggnaden ser ut att vara gatsten, men är i själva verket tråklossar, lite ojämna och mörka.

Jag blir helt förförd av arkitekturen, men är till en början lite dubbel inför konsthallens approach. Entrén ligger undanskymd och entréhallen är kal. Men allt är så förbaskat snyggt.

Det är kanske inte en omfamning av den breda publiken som är Fondazione Pradas främsta idé. Det är kvalitet. Och det kan de.

Fondazione Prada är en stiftelse som ägs av designerparet Miuccia Prada och Patrizio Bertelli och deras inriktning är ”utmanande och nydanande samtidskonst och design”. Sedan 2011 finns Fondazione Prada i en permanent lokal i Venedig och snackisen under biennalen 2013 var deras dåvarande utställning *When Attitudes Become Form*. Under drygt tjugo år har Prada arrangerat utställningar i internationella samarbetsprojekt och i huvudkontoret i Milano. Där har bland annat Nathalie Djurberg, Anish Kapoor, Louise Bourgeois och Walter De Maria ställt ut.

Sedan våren 2015 har alltså Fondazione Prada ett permanent kulturkomplex med hela 11 000 kvadratmeter

Foton s. 46–47 av Bas Princen, Courtesy Fondazione Prada

”Markbeläggningen fram till entrébyggnaden ser ut att vara gatsten, men är i själva verket tråklossar, lite ojämna och mörka.”

"Det är inte var dag folk jublar när de går in på en offentlig toalett." Foto, Johanna Uddén.

Foto av Attilio Maranzano, Courtesy Fondazione Prada. Regissören Wes Anderson har inrett Fondazione Pradas supercoola servering Bar Luce.

utställningssalar (jämför med Moderna Museets 4 900 kvadratmeter totalt), ett bibliotek, en scen, en biograf, ett generöst utrymme för barnverksamhet, en kontorsdel och en stor servering. Ingenstans syns själva varumärket Prada. Inga väskor, inga kläder. Det här är ett hus för kultur, rätt och slätt.

Vi betalar modesta 10 euro i entrén, och börjar med ett toalettbesök. Men wow! Golv, väggar och dörrar är gjorda av galler av en kraftig typ som finns i vissa förråd. Det är nästan svårt att urskilja toalettdörrarna i den neongröna väggen. Intressant att stå där en stund och höra besökarnas glada utrop när de kommer in. Det är inte var dag folk jublar när de går in på en offentlig toalett.

Fondazione Prada är inrymt i ett gammalt gin-destilleri från 1910-talet. Här har den holländske stjärnarkitekten Rem Koolhaas ritat om och ritat till. På ett både stiligt och humoristiskt sätt har han lyckats väva ihop de sju äldre industribyggnaderna med de nya. Koolhaas har beklagat sig över att konst ofta visas i byggnader med likartade rum, oavsett om det är ett konstmuseum eller en industribyggnad. Därför har han ritat utställningsrummen så olika varandra som möjligt – små rum med små fönster samsas med jättesalar med stora ljusinsläpp. Den här variationen gör det verkligen spännande att gå runt i utställningarna.

Områdets gamla silo har fått namnet Haunted House (jag vill inte veta varför) och sticker upp som ett gyllene riktmärke. Som kuriosa kan nämnas att de använt fyra kilo bladguld till förgyllningen. Vi blir rekommenderade att börja där och går upp för de smala branta trapporna. Här finns delar av stiftelsens konstsamling. De celliknande och avskalade rummen förhöjer verkligen upplevelsen av Louise Bourgeois ångestladdade skulpturer och installationer. Robert Gobers humoristiska verk passar också fint i lokalerna. Något som däremot tar udden av upplevelsen i de här salarna är de idoga vakterna. Varje steg vi tar bevakar de. Så fort vi går fram för att titta lite närmre på något verk är de där: "Signora, får jag be er backa. Det här är konst."

Vi lämnar silon och går istället till den stora utställningshallen med konst av 70-talsikonen Edward Kienholz, Fondazione Pradas största utställning den här sommaren. Vi blir uppgigade och förvåntansfulla av en varningstext som berättar att vissa verk kan upplevas stötande. Här finns skulpturer från 1960–90-talet – pornografiska, äckliga, religionskritiska och våldsamma verk – och flera av verken är gjorda av Kienholz och hans fru Nancy Reddin Kienholz tillsammans. Huvudnumret är *Five Car Stud* från 1972. Vi kliver in i ett mörkt rum, upplyst endast av strålkastare från fem bilar. Skildrade i naturlig storlek finns ett gäng våld-

samma personer som håller fast en svart man och de står i begrepp att kastrera honom. I en av bilarna sitter en gråtande kvinna och i en annan ett skräckslaget barn. Från bilradion ljuder amerikansk folkmusik. Det känns som om vi hamnat mitt i en obehaglig amerikansk film. Vi är både betraktare och medskapare. Det är så otäck och väcker så många tankar. Och just därför är det så bra. Det är ett gammalt verk, men det känns dessvärre aktuellt.

I en källarvåning under biografen hittar vi den stora installationen *Processo grottesco* av Thomas Demand och den är sannerligen imponerande! Här kan vi följa en kreativ process där konstnären har studerat grottor med hjälp av kartor, vykort, guideböcker, faktaböcker och annat. Allt är material som Thomas Demand arbetade med när han återskapade en grotta på Mallorca 2006. Samma grotta är nu permanent installerad här. Den är helt fantastisk med sina stalaktiter och stalagmiter. Och materialet är kartong!

Fondazione Prada är enormt stort. Ett besök här tar sin tid, men det är verkligen värt det. Vi vandrar genom ytterligare tre utställningar och bland mycket annat ser vi verk av Sophie Calle, Asger Jorn, Francis Bacon, Marcel Duchamp och Meg Cranston. En hög byggnad som fått namnet Torre – "torn" på italienska – håller på att uppföras i kanten av området och kommer att inrymma ännu fler utställningsrum.

Vi måste komma tillbaka och kolla in det ett annat år.

Innan vi lämnar Fondazione Prada vill vi besöka serveringen. Wes Anderson är regissören bakom filmer som *The Royal Tenenbaums*, *Darjeeling Limited* och *The Grand Budapest Hotel*. Men han är också den som inrett Fondazione Pradas supercoola servering Bar Luce. Här har Anderson åter-skapat känslan av en typisk Milanobar från 50- och 60-talet. Takmålningarna är en miniatyrkopia av glastaket Milanos pampiga galleria Vittorio Emanuele. Allt är snyggt! Materialen, pastellfärgerna, jukeboxen, möblerna, tapeterna. Allt! Wes Anderson säger själv att han inte skapat en plats för att spela in en film, utan en plats som är utmärkt för att sitta och skriva ett manus. Och det är bara att hålla med. Många sitter här och studerar eller arbetar. Flera verkar ha jobbmöten medan andra står i baren och tar en enkel espresso. En typisk italiensk bar helt enkelt.

Vi får vår nypressade apelsinjuice och vilar våra trötta ben en stund. Går till den varma bilen och åker för att leta efter någonstans att bo. Vi hittar både ett bra hotell och en mycket oansenlig trattoria som serverar något av det godaste vi har ätit. Men det är en helt annan historia. ☕

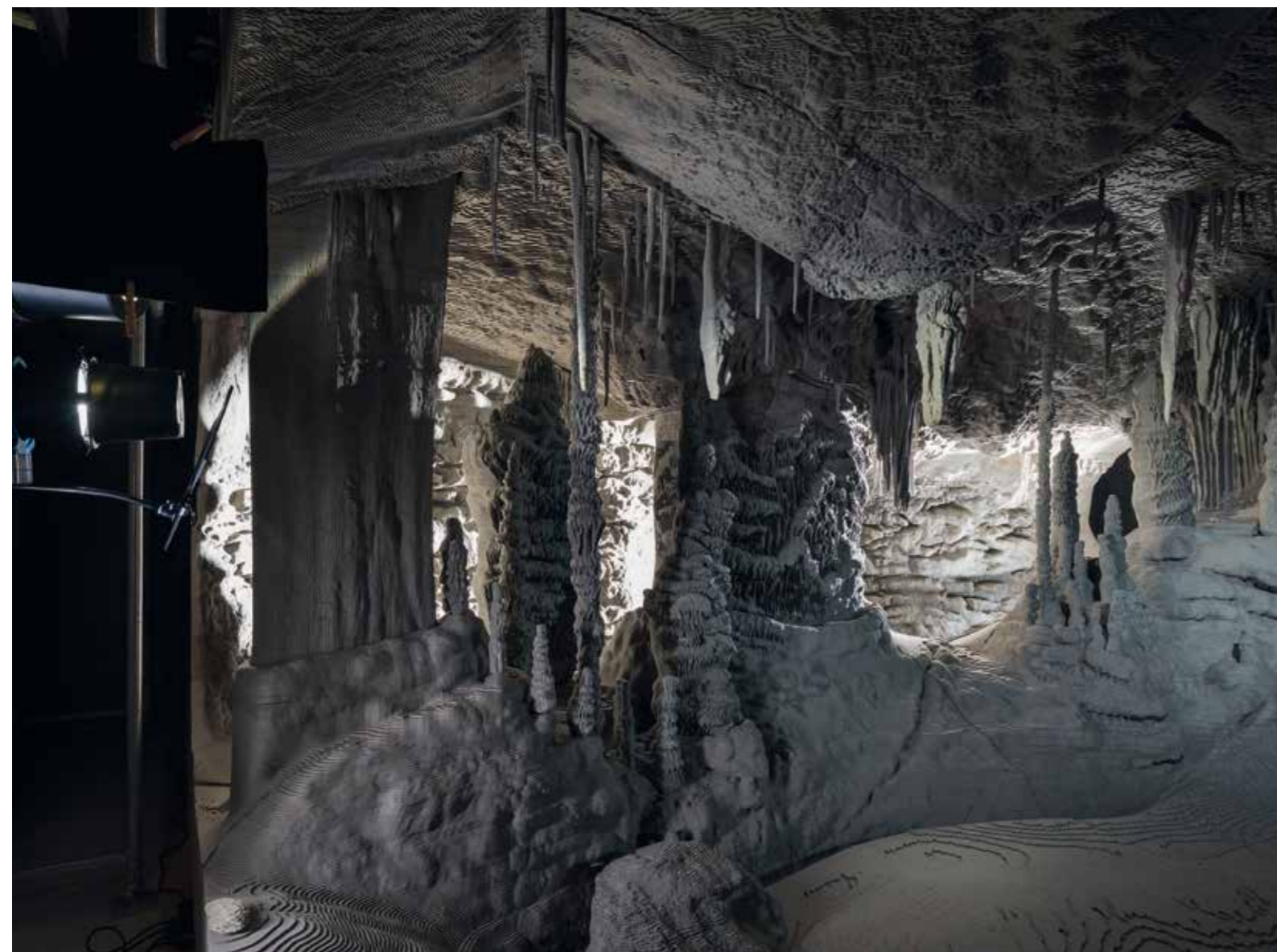

Edward Kienholz, *FIVE CAR STUD*, 1969–72. Foto: Delfino Sisto Legnani Studio, Courtesy Fondazione Prada

Louise Bourgeois, *SINGLE III*, 1996. Foto av Attilio Maranzano, Courtesy Fondazione Prada

Thomas Demand, *PROCESSO GROTTESCO*. Foto: Attilio Maranzano, Courtesy Fondazione Prada

Robert Gober, *UNTITLED*, 1993–1994. Foto av Attilio Maranzano, Courtesy Fondazione Prada